

STANDARDY OCHRONY DZIECI W RUCHU FOCOLARI W POLSCE

Spis treści

Preambuła	4
Objaśnienie terminów	5
STANDARD 1	9
<i>STWORZENIE I ZACHOWANIE BEZPIECZNEGO ŚRODOWISKA W RUCHU FOCOLARI</i>	9
STANDARD 2	10
<i>WERYFIKACJA, DELEGOWANIE I EDUKACJA OSÓB PRACUJĄCYCH Z DZIEĆMI</i>	10
STANDARD 3	12
<i>SPOSÓB REAGOWANIA NA OSKARŻENIA LUB NIEWŁAŚCIWE ZACHOWANIA</i>	12
1. Zalecenia ogólne (czynniki ochronne a czynniki ryzyka)	12
2. Zasady odnoszące się do funkcjonowania Ruchu Focolari	12
2.1. Relacje między dorosłymi a dziećmi	12
3. Zasady dotyczące postępowania w sytuacji niewłaściwego zachowania	15
4. Zasady dotyczące postępowania w sytuacji wystąpienia krzywdy lub jej podejrzenia	15
5. Zasady interwencji w przypadku krzywdy	16
5.1. Należy pamiętać o podstawowych zasadach dotyczących interwencji, które muszą znać wszyscy dorośli zaangażowani w Ruchu	16
5.2. Prowadzenie interwencji – Załącznik 5	17
6. Zasady prowadzenia rozmowy z osobą zgłaszającą krzywdę	17
7. Zasady odnoszące się do dokumentowania przypadku zgłaszanej krzywdy	18
8. Zasady zgłaszania krzywdy instytucjom państwowym	19
9. Informacje końcowe	20
STANDARD 4	21
<i>ZAPEWNIENIE OPIEKI I WSPARCIA OSOBOM SKRZYWDZONYM</i>	21
1. Prawa osoby skrzywdzonej	21
2. Pomoc osobie bezpośrednio skrzywdzonej	21
3. Pomoc profesjonalna osobie skrzywdzonej	22
STANDARD 5	23
1. Umiejętność rozpoznawania sygnałów ostrzegawczych	23
2. Jak postępować z osobami oskarżonymi	23
STANDARD 6	24
<i>WSPÓLNA PRACA W DZIELE OCHRONY DZIECI I MŁODZIEŻY</i>	24
STANDARD 7	25
<i>EDUKACJA DZIECI I MŁODZIEŻY O OCHRONIE WŁASNYCH GRANIC</i>	25
STANDARD 8	26
<i>SZKOLENIA I STAŁE WSPARCIE DLA OSÓB ZAJMUJĄCYCH SIĘ PROFILAKTYKĄ W RUCHU FOCOLARI</i>	26

1. Zakres szkoleń dotyczących ochrony dzieci.....	26
STANDARD 9	28
<i>ZAPEWNIENIE JAKOŚCI W ZAKRESIE PREWENCJI I CIĄGŁOŚĆ DZIAŁAŃ (FOLLOW UP)</i>	28
ZAŁĄCZNIK 1	29
ZAŁĄCZNIK 2	31
OŚWIADCZENIE O ZAPOZNANIU SIĘ ZE STANDARDAMI OCHRONY DZIECI W RUCHU FOCOLARI I ZOBOWIĄZANIU DO ICH PRZESTRZEGANIA.....	31
ZAŁĄCZNIK 3	32
OŚWIADCZENIE DOTYCZĄCE NIEKARALNOŚCI ZA PRZESTĘPSTWA NA SZKODĘ DZIECI	32
ZAŁĄCZNIK 4	33
NOTATKA Z PRZYJĘCIA ZGŁOSZENIA KRZYWDY WOBEC DZIECKA	33
1. Data i godzina zgłoszenia	33
2. Dane dziecka, którego dotyczy zgłoszenie.....	33
3. Dane osoby zgłaszającej.....	33
4. Forma krzywdzenia, miejsce, okoliczności towarzyszące	33
5. Świadkowie	33
6. Podjęte działania przed przekazaniem zgłoszenia	33
ZAŁĄCZNIK 5	34
KARTA INTERWENCJI	34
ZAŁĄCZNIK 6	35
SCHEMATY PROCEDUR INTERWENCJI.....	35
ZAŁĄCZNIK 7	38
ZAŁĄCZNIK 8	38

Niniejszy dokument stanowi realizację obowiązku prawnego dotyczącego wprowadzenia we wszelkich instytucjach, w których przebywają dzieci, standardów ich ochrony przed krzywdzeniem [ustawa z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2023 poz. 1606)].

Opracowując dokument, kierowaliśmy się wytycznymi prawa państwowego, wytycznymi Kościoła oraz wytycznymi wewnętrznymi Ruchu Focolari.

Preambuła

Standardy postępowania w sytuacjach podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia dzieci, do których wprowadzenia na mocy tzw. „Ustawy Kamilka” został zobligowany również Kościół katolicki, mają być rzeczywistym narzędziem budowania bezpiecznych środowisk wszędzie tam, gdzie przebywają dzieci i gdzie zaspokajają swoje potrzeby duchowe.

Ruch Focolari – Dzieło Maryi – jest organizacją międzynarodową, prywatnym stowarzyszeniem na prawie papieskim, posiadającym osobowość prawną. Opiera się on na duchowości skoncentrowanej na Ewangelii, na chrześcijańskiej miłości jako sposobie życia. Jego celem jest urzeczywistnienie jedności i budowanie powszechnego braterstwa.

Poprzez swoje sekcje młodzieżowe i różne działania na rzecz nieletnich, Ruch Focolari promuje integralną formację osoby, szanowanej w jej wyjątkowej i niepowtarzalnej tożsamości.

Ruch Focolari spogląda na każde dziecko i młodzież w ich pełnej godności i zgodnie z ewangeliczną wizją, starając się rozwijać zdolności ludzkie i duchowe i promować w każdym z nich to, co pozytywne. W działaniach dotyczących małoletnich Ruch czerpie inspirację z pedagogiki komunii, która stawia obecność Jezusa w centrum każdej relacji (por. Mt 18,20).

Ponadto, uznając zasady prawa międzynarodowego i lokalnego prawa państwowego dotyczącego ochrony nieletnich, Ruch Focolari zobowiązuje się do zapobiegania wszelkim formom przemocy, znęcania się, nadużyć i zastraszania wobec małoletnich oraz czynom mającym znamiona mobbingu skierowanego przeciw nieletnim, jak również popełnianym przez nieletnich, w czasie uczestnictwa w różnych aktywnościach, stosując przede wszystkim następujące środki ostrożności:

- a. powierzenie nieletnich pod opiekę osobom dorosłym, które mają poczucie odpowiedzialności za swoje czyny i zachowania, zaangażowanym w życie ewangeliczne zgodne z duchowością komunii Ruchu i będącym godnymi do bycia blisko dzieci i młodzieży;
- b. oferowanie i zapewnianie nieletnim bezpiecznego środowiska, w którym odbywają się zabawa i formacja odpowiednie do wieku. Prowadzone powinny być one bez presji psychologicznej w poszanowaniu godności nieletnich, a ich rozwój powinien być promowany i wspierany;
- c. rozwijanie kultury szacunku dla innych, ochrony wolności, altruizmu, równości, godności i autonomii wszystkich ludzi, także w celu zapobiegania i unikania wszelkich form nadużyć między rówieśnikami;
- d. skuteczne i szybkie reagowanie na wszelkie zgłoszenia nadużyć wobec/ dokonanych przez/ członka Ruchu Focolari, starając się w miarę możliwości zweryfikować prawdziwość przedstawionych faktów;
- e. zgłoszenie sprawy do organów ścigania, kiedy państwowe ustawodawstwo i lokalna Konferencja Episkopatu przewidują, że jest to obowiązkowe;

- f. obowiązkowe szkolenie dla wszystkich dorosłych, którzy zajmują się dziećmi ze Standardów ochrony dzieci oraz z Wytocznych w Ruchu Focolari;
- g. zagwarantowanie swojej bliskości i zaoferowanie wszelkiej formy wsparcia tym, którzy doznali przemocy oraz ich rodzinom; proponowanie w celu zagwarantowania coraz pełniejszego rozwoju i ochrony dzieci, wsparcia psychologicznego i duchowego każdemu członkowi Ruchu Focolari, który popełnił przestępstwo wobec dziecka, młodzieży lub osoby dorosłej szczególnie wrażliwej.

Objaśnienie terminów

- **Ruch Focolari** – Stowarzyszenie Życia Apostolskiego Dzieło Maryi; gałąź żeńska i męska.
- **cyberprzemoc** – wszelka przemoc z użyciem technologii informacyjnych i komunikacyjnych – komunikatorów, chatów, stron internetowych, mediów społecznościowych, blogów, SMS-ów, MMS-ów. Może mieć formę wulgarnych wiadomości, obraźliwych komentarzy (hejt, trolling), rozpowszechniania zdjęć ukazujących dziecko w niekorzystnym świetle, zastraszania, śledzenia (*cyberstalking*), ujawniania tajemnic (*outing*) itp.
- **dane osobowe dziecka** – wszelkie informacje umożliwiające identyfikację dziecka, w tym jego imię i nazwisko oraz wizerunek.
- **dziecko** – każda osoba do ukończenia 18. roku życia.
- **Zespół ds. Prewencji** – grupa powołana przez Odpowiedzialnych za Ruch Focolari w Polsce, której zadaniem jest opracowanie, wdrożenie, szkolenia, monitoring i ewaluacja Standardów ochrony dzieci i osób w sytuacji bezradności w Ruchu Focolari w Polsce. Grupa ta może pomagać również w składaniu zawiadomienia o krzywdzie.
- **osoby konsekrowane** – osoby, które w sposób szczególny poświęcają życie Bogu. Łączy je konsekracja, która wiąże się ze złożeniem Bogu ślubów czystości, ubóstwa i posłuszeństwa. Świeckimi osobami konsekrowanymi są: fokolariny i fokolarini.
- **krzywda/ krzywdzenie** – każde działanie, które prowadzi do cierpienia fizycznego, psychicznego, moralnego; również bezczynność jednostek, instytucji lub społeczeństwa jako całości w obliczu krzywdy/ przemocy.
- **Niezależna Komisja Centralna** – organ powołany przez Prezydent Ruchu Focolari, niezależny od władz Ruchu, który zajmuje się wyłącznie przyjmowaniem zgłoszeń o krzywdzie i nadużyciach w stosunku do dzieci i dorosłych uczestniczących w życiu Ruchu. Komisja została podzielona na dwie oddzielne sekcje:
 - o pierwsza to przygotowawcza, która podejmuje czynności wstępne;
 - o druga, dochodzeniowa, zajmuje się etapem zbierania materiału dowodowego i etapem podejmowania decyzji o wszczęciu postępowania.
- **opiekun dziecka** – przedstawiciel ustawowy dziecka: rodzic albo opiekun prawny, rodzic zastępczy, opiekun tymczasowy.

- **osoba bezbronna/ bezradna (*vulnerable adults*)** – każda osoba w wieku powyżej 18 lat, która jest narażona na zwiększone ryzyko doświadczenia przemocy, np. osoby starsze, z niepełnosprawnością, chore, w depresji itp.
- **osoba dopuszczona do działalności z dziećmi** – osoba spełniająca określone kryteria, to może być np. animator, asystent, opiekun na spotkaniu, nauczyciel, trener, instruktor, lider, pielęgniarka. itp.
- **osoba odpowiedzialna za udzielanie wsparcia dziecku** – w przypadku zorganizowanych grup nieletnich – opiekun, animator, asystent lub/i organizator spotkania.
- **Referenci ds. ochrony nieletnich w Ruchu Focolari w Polsce** – osoby wyznaczone przez Odpowiedzialnych Ruchu Focolari, cieszące się zaufaniem i odpowiednio przygotowane, których zadaniem jest przyjmowanie zgłoszeń dotyczących nieprzestrzegania Standardów ochrony nieletnich i Wytocznych Ruchu Focolari. Referentami ds. ochrony nieletnich z ramienia Ruchu Focolari w Polsce są: Franciszek Sychowski, tel. +48 600 216 068 oraz Viera Norková, tel. +48 725 223 927, e-mail: ochrona.nieletnich.foc.pl@gmail.com
- **osoba odpowiedzialna za prowadzenie interwencji** – Referenci ds. ochrony nieletnich z ramienia Ruchu Focolari w Polsce, i/lub zarządzający domem Centro Unita w Krakowie, Prezes Fundacji „Mariapoli”, organizatorzy spotkań Ruchu.
- **Odpowiedzialni za Ruch Focolari w Polsce** – należy rozumieć dwoje fokolarinów, kobietę i mężczyznę, przełożonych prowincjonalnych odpowiednio Stowarzyszenia Życia Apostolskiego Dzieło Maryi – gałęzi żeńskiej oraz gałęzi męskiej.
- **uwikłanie** – każda relacja, w której ktoś doświadcza strachu, lęku, poczucia winy, poczucia krzywdy, frustracji, poniżenia, zniewolenia, zależności, dominacji, niemożności bycia sobą, nieszczerości, braku autentyczności, przemocy emocjonalnej, fizycznej, seksualnej czy ekonomicznej.
- **nadużycie** – postępowanie lub czyn niezgodny z przyjętymi normami postępowania, a nadużywać oznacza użyć ponad miarę oraz wykorzystać coś w niewłaściwy sposób lub w nadmiernym stopniu.
- **przemoc duchowa** – odwoływanie się do przekonań religijnych i wiary osoby w celu wyrządzenia jej szkody. Może mieć negatywny wpływ na duchowość osoby poszkodowanej, zwłaszcza gdy dopuszcza się jej osoba posiadająca duchowy autorytet i zaufanie w Kościele.
- **przestępstwo na szkodę dziecka** – na szkodę dzieci mogą być popełnione wszystkie przestępstwa, jakie mogą być popełnione przeciwko osobom dorosłym, a dodatkowo przestępstwa, które mogą być popełnione wyłącznie przeciwko dzieciom (np. wykorzystywanie seksualne z art. 200 Kodeksu karnego). Będą to przestępstwa przeciwko wolności seksualnej i obyczajności, w szczególności zgwałcenie (art. 197 k.k.), seksualne wykorzystanie niepełnoletniości i bezradności (art. 198 k.k.), seksualne wykorzystanie zależności lub krytycznego położenia (art. 199 k.k.), seksualne wykorzystanie osoby poniżej 15. roku życia

(art. 200 k.k.), *grooming* (uwiedzenie dziecka za pomocą środków porozumiewania się na odległość – art. 200a k.k.).

- **nadużycie władzy** – nadużycie stanowiska, funkcji lub obowiązku w celu wykorzystania innej osoby. Może przybierać różne formy i obejmować sytuacje, w których dana osoba ma władzę nad inną osobą na mocy swojego związku (np. pracodawca i pracownik, rodzic lub opiekun i dziecko, duchowny/ osoba zakonna i/ osoby konsekrowane świeckie i dziecko/ osoby w sytuacji bezradności) i wykorzystuje tę władzę na swoją korzyść.
- **przemoc fizyczna** – każde intencjonalne działanie sprawcy, którego celem jest przekroczenie granicy ciała dziecka, np. bicie, popychanie, szarpanie itp.
- **przemoc psychiczna** – powtarzający się wzorzec zachowań odpowiedzialnych, opiekunów, animatorów, asystentów, czy członka Ruchu Focolari (np. upokarzanie, wyśmiewanie, stawianie niemożliwych do realizacji wymagań) lub skrajnie drastyczne wydarzenie (lub wydarzenia), które powodują u dziecka brak poczucia własnej wartości.
- **przemoc seksualna** – zaangażowanie dziecka w aktywność seksualną, której nie jest w stanie zrozumieć i na którą nie potrafi udzielić świadomej i dobrowolnej zgody, naruszające prawo i obyczaje danego społeczeństwa.
- **przemoc domowa** – jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób, w szczególności narażające na niebezpieczeństwo utraty życia lub zdrowia, naruszające godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym wolność seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą (art. 2 Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie).
- **przemoc emocjonalna (dorośli)** – powszechna forma przemocy mająca miejsce w bliskich związkach. Przemoc emocjonalna jest definiowana jako molestowanie, które ma miejsce, gdy dana osoba jest poddawana zachowaniom lub działaniom mającym na celu jej kontrolowanie, z zamiarem wyrządzenia jej krzywdy emocjonalnej lub strachu, poprzez manipulację, izolację lub zastraszanie.
- **przemoc rówieśnicza (*bullying*)** – zjawisko polegające na agresywnym i celowym dręczeniu, nękanii czy prześladowaniu jednego lub kilku uczestników spotkania przez innych, w celu wywarcia na nich presji lub zadawania cierpienia.
- **rejestr interwencji** – dokumentacja zawierająca rejestr ujawnionych lub zgłoszonych incydentów lub zdarzeń zagrażających dobru dziecka uwzględniający informacje o zgłoszeniu ze wskazaniem osoby zgłaszającej, osoby podejrzewanej o krzywdzenie (opiekun, członek personelu, inne dziecko, inna osoba), rodzaju podjętej interwencji (zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa, wnioski o wgląd w sytuację rodziny), daty interwencji oraz dokumenty wytworzone podczas interwencji (m.in. notatki służbowe, karty interwencji, kopie zawiadomień/ wniosków wysyłanych do właściwych służb).

- **wolontariat** – dobrowolna, bezpłatna, świadoma praca na rzecz innych osób w ramach działalności Ruchu Focolari, wykraczająca poza związki rodzinno-koleżeńsko-przyjacielskie. Określenie „bezpłatna” nie oznacza „bezinteresowna”, lecz „bez wynagrodzenia materialnego”.
- **wolontariusz** – osoba pracująca na zasadzie wolontariatu. Według ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie wolontariuszem jest ten, kto dobrowolnie i świadomie oraz bez wynagrodzenia angażuje się w pracę na rzecz osób, organizacji pozarządowych, ruchów kościelnych, a także rozmaitych instytucji działających w różnych obszarach społecznych. Instytucje te nie mogą korzystać z pracy wolontariuszy przy prowadzonej działalności gospodarczej, czego wprost zakazuje ustawa.
- **wykorzystanie seksualne** – wciąganie dziecka w sferę aktywności seksualnej, nie adekwatnej do jego etapu rozwojowego, w sferę działań, których ono nie rozumie i nie jest w stanie zaakceptować i które naruszają jednocześnie normy prawne i społeczne.
- **Wytyczne w Ruchu Focolari** – jest to dokument pt. *Wytyczne obowiązujące w Ruchu Focolari dla promocji dobra i ochrony niepełnoletnich i osób szczególnie wrażliwych*, zawierający wewnętrzne zasady dla promocji dobra i ochrony dzieci i osób bezradnych.
- **zgoda opiekuna** – zgoda rodziców albo zgoda opiekuna, rodzica zastępczego lub opiekuna tymczasowego. Jednak w przypadku braku porozumienia między rodzicami dziecka, należy poinformować rodziców o konieczności rozstrzygnięcia sprawy przez sąd rodzinny (orzeczenie sądu opiekuńczego zastępuje zgodę rodziców).

STANDARD 1
STWORZENIE I ZACHOWANIE
BEZPIECZNEGO ŚRODOWISKA W RUCHU FOCOLARI

Wszystkie osoby zaangażowane w Ruchu Focolari są zobligowane do tego, by tworzyć bezpieczne środowisko w danej wspólnotie Ruchu Focolari. Ma ono nie tylko chronić dzieci przed krzywdzeniem, ale także ma być gwarantem rozwoju osobowego i duchowego.

- Głównymi odpowiedzialnymi za tworzenie i zachowanie bezpiecznego środowiska w Ruchu Focolari są Odpowiedzialni za Ruch w Polsce.
- W Ruchu Focolari Odpowiedzialni za Ruch wyznaczają Zespół ds. Prewencji, którego pracami kieruje przewodniczący.
- Członkami Zespołu ds. Prewencji są kompetentne osoby, mające wiedzę na temat ochrony dzieci przed krzywdzeniem. Do pomocy zapraszani są specjaliści z różnych dziedzin, np. prawa świeckiego, kanonicznego czy psychologii.
- Zadania Zespołu ds. Prewencji:
 - przygotowanie Standardów ochrony dzieci zgodnych ze specyfiką Ruchu Focolari;
 - czuwanie nad wdrożeniem standardów i ich przestrzeganiem;
 - opracowanie kodeksów zachowań i sposobów reagowania na krzywdę i niewłaściwe zachowania, w tym także kwestie dotyczące bezpiecznych relacji między dorosłymi a dziećmi, między rówieśnikami, zasady bezpiecznego korzystania z Internetu i urządzeń mobilnych podczas spotkań i wyjazdów, ochrony wizerunku dzieci, rejestrowania zdjęć i publikowania ich w mediach społecznościowych czy na stronie internetowej Ruchu Focolari. Skonsultowanie tych zasad z dziećmi z Ruchu Focolari i ich rodzicami.
 - pomoc w zorganizowaniu szkoleń dotyczących ochrony dzieci i osób bezradnych, w formie spotkań lub kursów online dla wszystkich osób dopuszczonych do pracy z dziećmi w Ruchu Focolari;
 - pomoc w przygotowaniu listy miejsc (poradni, duszpasterstw specjalistycznych itp.), w których członkowie Ruchu Focolari, w przypadku krzywdy, mogą uzyskać specjalistyczną pomoc;
 - pomoc w przypadku zgłoszenia krzywdy;
- Standardy ochrony dzieci w Ruchu Focolari są dostępne w formie pisemnej, skróconej (np. na tablicy ogłoszeń w ośrodkach Ruchu Focolari), w formie pełnej na stronie internetowej Ruchu. Są dostępne dla wszystkich jego członków, w tym dzieci i ich rodziców, a także osób odpowiedzialnych za organizowanie różnych spotkań.

STANDARD 2

WERYFIKACJA, DELEGOWANIE I EDUKACJA OSÓB PRACUJĄCYCH Z DZIEĆMI

WERYFIKACJA OSÓB DOPUSZCZONYCH DO PRACY Z DZIEĆMI

1. Obowiązkiem Odpowiedzialnych za Ruch Focolari jest wdrażanie i przestrzeganie Standardów ochrony dzieci. Oni też personalnie ponoszą odpowiedzialność za ich łamanie.
2. O każdej osobie zaangażowanej w Ruchu Focolari i mającej kontakt z dziećmi w obszarze związanym z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez dzieci, lub z opieką nad dziećmi, Odpowiedzialni za Ruch Focolari lub osoba przez nie upoważniona uzyskuje dane z Rejestru Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym (<https://arch-bip.ms.gov.pl/pl/rejestry-i-ewidencje/rejestr-sprawcow-przestepstw-na-tle-seksualnym/>). Dane te w formie wydruku przechowywane są w dokumentacji Ruchu Focolari.
3. Każda osoba, która w Ruchu Focolari będzie miała kontakt z dziećmi w obszarze związanym z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez dzieci, lub z opieką nad dziećmi, przedkłada Odpowiedzialnym za Ruch lub osobie przez nich upoważnionej, informację z Krajowego Rejestru Karnego w zakresie przestępstw określonych w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. 2023 poz. 172 oraz z 2022 poz. 2600) lub za odpowiadające tym przestępstwom czyny zabronione określone w przepisach prawa obcego. Dane te w formie wydruku przechowywane są w dokumentacji Ruchu.
4. Każda osoba, która w Ruchu Focolari będzie miała kontakt z dziećmi w obszarze związanym z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez dzieci lub z opieką nad dziećmi, posiadająca obywatelstwo innego państwa niż Rzeczpospolita Polska, ponadto przedkłada informację z rejestru karnego państwa obywatelstwa uzyskiwaną do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi. Dane te w formie wydruku przechowywane są w dokumentacji Ruchu Focolari.
5. Każda osoba, która w Ruchu Focolari będzie miała kontakt z dziećmi w obszarze związanym z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez dzieci, lub z opieką nad dziećmi, składa oświadczenie o państwie lub państwach, w których zamieszkiwała w ciągu ostatnich dwudziestu lat, innych niż Rzeczpospolita Polska i państwo obywatelstwa, oraz jednocześnie przedkłada organizatorowi informację z rejestrów karnych tych państw uzyskiwaną do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi (jeżeli prawo państwa nie przewiduje wydawania informacji do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi, przedkłada się informację z rejestru karnego tego państwa. Osoba, która będzie miała styczność z dziećmi z Ruchu Focolari, składa oświadczenie o tym fakcie wraz z oświadczeniem, że nie była prawomocnie skazana w tym państwie za czyny

zabronione odpowiadające przestępstwom określonym w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii oraz nie wydano wobec niej innego orzeczenia dotyczącego zakazu pracy z dziećmi (**Załącznik 1**). Dane te w formie wydruku przechowywane są w dokumentacji Ruchu.

6. Wykonanie obowiązków, o których mowa w punktach 2, 3, 4, 5 nie jest wymagane przed dopuszczeniem do działalności związanej z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, lub z opieką nad nimi, członka rodziny małoletniego, lub osoby znanej osobiście rodzicowi małoletniego albo przedstawicielowi ustawowemu małoletniego, gdy jest ona wykonywana w stosunku do małoletniego dziecka, którego rodzic albo przedstawiciel ustawowy są dopuszczającymi do opieki nad dziećmi.
7. Każda osoba, która w Ruchu Focolari będzie miała kontakt z dziećmi w obszarze związanym z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez dzieci, lub z opieką nad dziećmi, musi zapoznać się ze Standardami ochrony dzieci w Ruchu Focolari i podpisać stosowne dokumenty, w którym zobowiązuje się do ich przestrzegania (**Załącznik 2**).
8. Brak zgody na podpisanie takiego dokumentu uniemożliwia dopuszczenie tej osoby do pracy z dziećmi.
9. Odpowiedzialni za Ruch Focolari mają obowiązek weryfikacji kadry pod względem powyższych wymagań oraz kompetencji związanych z pracą z dziećmi.
10. Jeśli Ruch Focolari angażuje do realizacji zadań firmy/osoby z zewnątrz lub udostępnia im pomieszczenia, właściciel firmy/osoba musi przedstawić osobie upoważnionej przez Odpowiedzialnych za Ruch oświadczenie o sprawdzeniu swoich pracowników, którzy będą mogli mieć kontakt z dziećmi z Ruchu, w Rejestrze Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym.
11. Każda osoba, która w Ruchu Focolari będzie miała kontakt z dziećmi w obszarze związanym z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez dzieci, lub z opieką nad dziećmi, powinna zostać przeszkolona w zakresie prewencji i rozpoznawania oznak krzywdzenia (pomóc w tym może Zespół ds. Prewencji). Zgodnie z Wytycznymi Ruchu Focolari takie osoby muszą również uczestniczyć w 6-godzinym kursie formacyjnym dot. ochrony dzieci i osób w sytuacji bezradności (**Załącznik 7**).
12. W Ruchu Focolari są wyznaczeni Referenci ds. ochrony nieletnich, odpowiedzialni za przyjmowanie zgłoszeń o krzywdzie/nadużyciach. Kontakt do tych osób jest umieszczony na stronie internetowej Ruchu i wywieszony w ośrodkach Ruchu.
13. Na stronie internetowej Ruchu znajdują się Standardy ochrony dzieci oraz Wytyczne w Ruchu Focolari.

STANDARD 3

SPOSÓB REAGOWANIA NA OSKARŻENIA LUB NIEWŁAŚCIWE ZACHOWANIA

1. Zalecenia ogólne (czynniki ochronne a czynniki ryzyka)

Tworzenie bezpiecznego środowiska to przede wszystkim wiedza o tym, co jest krzywdą, a co niewłaściwym zachowaniem.

Istotne jest wyczulenie i reagowanie na wszelkie formy przemocy i manipulacji duchowej, w tym uzależnienie duchowe od lidera czy osoby odpowiedzialnej, formowanie członków Ruchu w oparciu o fałszywą wizję świata i duchowości, wyeliminowanie możliwości pojawienia się różnych nadużyć duchowych, nieprofesjonalne posługiwanie się językiem teologii i psychologii.

2. Zasady odnoszące się do funkcjonowania Ruchu Focolari

2.1. Relacje między dorosłymi a dziećmi

W celu wyeliminowania różnych form krzywdzenia (przestępstw, ale też niewłaściwych zachowań) przedstawiamy poniżej zalecenia, które mogą pomóc wykluczyć niebezpieczne, a czasem wręcz patologiczne zachowania, a tym samym pozwolą lepiej chronić korzystające z formacji w Ruchu dzieci.

Najistotniejsze zasady dotyczące kontaktów między dorosłymi a dziećmi, które mogą zdecydowanie ograniczać ryzyko krzywdy to:

- niedopuszczanie do stosowania jakichkolwiek form przemocy – fizycznej, psychicznej, seksualnej i duchowej;
- niefaworyzowanie wybranych osób;
- zwracanie się do wychowanków z szacunkiem, bez stosowania zwrotów poniżających, wulgarnych, nieadekwatnych żartów czy tych o podtekście seksualnym;
- niedopuszczalne jest nawiązywanie z dzieckiem jakichkolwiek relacji o charakterze seksualnym czy romantycznym;
- poszanowanie nietykalności cielesnej. Podczas zajęć sportowych, artystycznych czy w zabawach dopuszcza się kontakt fizyczny mający na celu jedynie prawidłowe poinstruowanie dzieci do ćwiczeń, a także pomoc w przygotowaniu treningu. Kontakt ten nie może powodować dyskomfortu dziecka ani nie może być zagrożeniem dla jego zdrowia czy życia. Dziecko może w każdej chwili odmówić kontaktu i wyrazić swoją dezaprobatę.
- eliminacja niewłaściwych zachowań (np. zachowania infantylne, nieempatyczne, prowokowanie, wciąganie w sytuacje dwuznaczne, prezentowanie nieodpowiednich treści – wulgarnych, pełnych przemocy czy pornograficznych);

- unikanie bliskiego kontaktu fizycznego podczas zabaw, który może przybierać formę np. łaskotania, obejmowania, w tym obejmowania nogami, pozwalania na skakanie po sobie oraz kontaktów fizycznych, w których wykorzystywana jest siła fizyczna (zapasy, siłowanie się itp.). Bezwzględnie zakazane jest niewłaściwe dotykanie;
- niedopuszczalne są wszelkie formy okazywania niechcianej czułości (wszelkie formy dotyku, o których wiemy, że dany wychowanek ich nie akceptuje, uściski, dotykanie piersi, pośladków i okolic intymnych, przytulanie, obejmowanie, klepanie, całowanie, łaskotanie, masowanie, sadzanie na kolanach, kładzenie się lub spanie obok dziecka, gry i zabawy, w których dochodzi do powyżej wskazanych niewłaściwych zachowań, stosowanie kar cielesnych);
- poszanowanie prawa do prywatności (np. w łazienkach, toaletach) przy jednoczesnym zapewnieniu bezpieczeństwa. Nikt nie ma prawa naruszać strefy intymnej dzieci (fizycznie, werbalnie, bezpośrednio czy za pośrednictwem komunikatorów internetowych). Wyjątkiem jest opieka nad dziećmi na basenie.
- zabronione jest pozostawianie pod wpływem alkoholu lub środków odurzających przez duszpasterza, opiekuna lub animatora prowadzącego zajęcia z dziećmi lub pełniącego opiekę nad nimi lub proponowanie wymienionych używek dzieciom;
- bezpieczne korzystanie z urządzeń elektronicznych, mediów społecznościowych i komunikatorów. W kontakcie z wychowankami zaleca się używanie oficjalnych adresów mailowych. Warto także określić porę, do której taki kontakt z dziećmi może się odbywać;
- dzieci nie powinny w pojedynkę, bez wiedzy rodziców czy osób trzecich, być zapraszane ani przebywać w mieszkaniach (pokojach) dorosłych liderów/ animatorów. Opiekunowie/liderzy/animatorzy nie powinni przewozić dzieci prywatnymi samochodami (konieczna jest obecność innego dorosłego, jeśli jest taka potrzeba). Wyjątkiem jest sytuacja pilna, związana z transportem do lekarza;
- spotkania w Ruchu nie powinny odbywać się w późnych godzinach wieczornych czy nocą. Jeśli takie spotkanie jest organizowane (np. survival, czuwanie, noc filmowa itp.), to potrzebna jest pisemna zgoda rodziców lub opiekunów jak na wycieczkę czy na wyjazd;
- jeśli dla grupy dzieci z Ruchu organizowany jest wspólny wyjazd czy rekolekcje, należy zgłosić taki wyjazd do kuratorium oświaty. Podczas wyjazdu należy zapewnić osobny pokój dla dorosłych opiekunów. Jeśli jest to grupa koedukacyjna, należy zadbać o osobne pomieszczenia do spania, a także o obecność opiekunów różnej płci. Wszyscy (i dzieci, i ich opiekunowie) zobowiązani są do podpisania i respektowania obowiązującego na wyjeździe regulaminu;
- podczas wyjazdów dzieci nie powinny pozostawać same bez opieki (np. grupa wychodzi w góry i chora osoba pozostaje sama w ośrodku czy obozie bez opiekuna);

- animatorzy rozpoczynający pracę z dziećmi muszą zapoznać się z zasadami ochrony dzieci obowiązującymi w Ruchu Focolari (Standardy ochrony dzieci i Wytyczne w Ruchu Focolari) i podpisać stosowne oświadczenia (**Załącznik 2**) oraz Deklarację przestrzegania zasad ochrony nieletnich i osób znajdujących się w sytuacji bezradności przed nadużyciami w Ruchu Focolari (**Załącznik 7**).

Zachowania właściwe w naszym kręgu kulturowym:

- uścisk dłoni lub delikatne objęcie, przytulenie, pocałunki w policzek;
- delikatne poklepanie po ramionach lub plecach jako wyraz akceptacji wsparcia, pocieszenia;
- dotyk ramion, rąk czy barku jako wyraz bliskości;
- trzymanie się za ręce w czasie np. zabawy lub dla uspokojenia wzburzenia emocjonalnego;
- trzymanie za ręce dzieci w czasie spaceru;
- siadanie w pobliżu małych dzieci;
- podnoszenie lub trzymanie na rękach dzieci do ok. 3. roku życia – za zgodą dziecka;
- przytulanie i branie na kolana małych dzieci za ich zgodą oraz za zgodą ich rodziców i najlepiej w ich obecności;
- dzieciom nie wolno robić zdjęć lub filmować bez ich zgody. Nie wolno upubliczniać zdjęć, filmów z udziałem dzieci bez pisemnej zgody ich rodziców lub opiekunów prawnych, z wyjątkiem zdjęć dużych grup w miejscach publicznych w związku z informowaniem o wydarzeniach;
- zabrania się częstowania dzieci tytoniem, alkoholem i innymi substancjami psychoaktywnymi, posiadania środków niedozwolonych przez prawo. Nie wolno również tolerować ich posiadania oraz zażywania przez dzieci.

2.2. Relacje rówieśnicze

- bezwzględnie powinno być wykluczone stosowanie jakichkolwiek form przemocy (fizycznej, psychicznej, ekonomicznej, seksualnej)
- zwracanie się do kolegów/koleżanek, ale też do dorosłych odpowiedzialnych za Ruch, asystentów, animatorów z szacunkiem, bez stosowania zwrotów poniżających, wulgarnych, ośmieszających, nieadekwatnych żartów czy tych o podtekście seksualnym;
- poszanowanie nietykalności cielesnej;
- poszanowanie cudzej własności;

- eliminacja niewłaściwych zachowań (np. zachowania infantylne, nieempatyczne, prowokowanie, wciąganie w sytuacje dwuznaczne, prezentowanie nieodpowiednich treści – wulgarnych, pełnych przemocy czy pornograficznych);
- niedopuszczalne są wszelkie formy okazywania niechcianej czułości (wszelkie formy dotyku, o których wiemy, że dany wychowanek ich nie akceptuje, uściski, dotykanie piersi, pośladków i okolic intymnych, przytulanie, obejmowanie, klepanie, całowanie, łaskotanie, masowanie, gry i zabawy, w których dochodzi do powyżej wskazanych niewłaściwych zachowań);
- poszanowanie prawa do prywatności;
- odpowiednie i bezpieczne korzystanie z urządzeń elektronicznych, mediów społecznościowych i komunikatorów (nienagrywanie innych wychowanków, nierobienie im zdjęć z ukrycia, niewysyłanie ich zdjęć bez ich wiedzy na grupach w mediach społecznościowych itp.).

3. Zasady dotyczące postępowania w sytuacji niewłaściwego zachowania

W przypadku niewłaściwych zachowań należy z osobą podejrzaną o ich stosowanie odbyć rozmowę, upewnić się co do ich faktycznego wystąpienia, wysłuchać jej zdania, a jeśli podejrzenie okaże się prawdziwe, wyjaśnić jej niestosowność zachowań i zobowiązać ją do respektowania zasad obowiązujących w Ruchu. Gdyby niewłaściwe zachowania z jej strony się powtarzały, a wychowankowie dalej je zgłaszali, należy zrezygnować ze współpracy z taką osobą dla dobra dzieci.

Jeśli do niewłaściwych zachowań dochodzi ze strony rówieśnika, należy przede wszystkim zadbać o bezpieczeństwo dziecka, odseparować je od osoby krzywdzącej. Z osobą krzywdzącą należy odbyć stosowną rozmowę, wyjaśnić jej niewłaściwe zachowanie i zobowiązać do przestrzegania zasad obowiązujących w Ruchu. Warto także (jeśli jest taka możliwość) skontaktować się z rodzicami krzywdzącego dziecka i wyjaśnić sytuację. W razie braku poprawy, dla dobra innych uczestników, należy usunąć taką osobę z wydarzenia (kwestia transportu do domu leży w gestii organizatorów lub rodziców). W przypadku kiedy dzieci spotykają się regularnie, jeśli rozmowy nie przynoszą poprawy, a nieodpowiednie zachowania są eskalowane, należy kolegiąlnie podjąć decyzję o usunięciu takiego dziecka ze spotkań Ruchu. Decyzję tę powinny podjąć kompetentne osoby, nigdy nie należy podejmować jej jednoosobowo. Decyzja o usunięciu może być rozłożona w czasie.

4. Zasady dotyczące postępowania w sytuacji wystąpienia krzywdy lub jej podejrzenia

4.1. Wykorzystanie seksualne dziecka poniżej 15. roku życia

Dziecko, które nie ukończyło 15. roku życia, nie ma zdolności prawnej do wyrażenia zgody na aktywność seksualną. Obcowanie seksualne z taką osobą i inne czynności seksualne, a nawet namawianie do nich są zakazane, niezależnie od tego, czy dziecko było zmuszane, czy dobrowolnie się na tę czynność zgodziło (zob. art. 200 Kodeksu karnego).

Każda osoba, która uzyskała wiarygodną informację o możliwości popełnienia przestępstwa polegającego na wykorzystaniu seksualnym dziecka poniżej 15. roku życia, ma obowiązek zawiadomienia organów ścigania – niewypełnienie tego obowiązku zagrożone jest karą pozbawienia wolności do lat 3 (zob. art. 240 Kodeksu karnego).

4.2. Wykorzystanie seksualne dziecka powyżej 15. roku życia

Polskie prawo chroni przed przestępstwami w sferze seksualnej również osoby powyżej 15. roku życia. Zakazane jest doprowadzenie do obcowania płciowego lub innej czynności seksualnej, stosując przemoc, groźbę lub podstęp (zob. art. 197 Kodeksu karnego). Karane jest także doprowadzenie do obcowania płciowego lub innej czynności seksualnej poprzez nadużycie stosunku zależności lub wykorzystanie krytycznego położenia innej osoby (zob. art. 199 Kodeksu karnego). Ponadto surowo karane jest także wykorzystanie bezradności, upośledzenia umysłowego lub choroby psychicznej w celu doprowadzenia do czynności seksualnych (zob. art. 198 Kodeksu karnego).

4.3. Wykorzystanie seksualne rówieśnicze

Dzieci mogą doświadczać wykorzystania seksualnego nie tylko ze strony osób dorosłych, ale także rówieśników. Sprawca czynu zabronionego będącego przestępstwem podlega, co do zasady, pełnej odpowiedzialności po ukończeniu 17. roku życia, natomiast przed ukończeniem 17 lat odpowiada według zasad określonych w Ustawie o postępowaniu w sprawach nieletnich.

5. Zasady interwencji w przypadku krzywdy

5.1. Należy pamiętać o podstawowych zasadach dotyczących interwencji, które muszą znać wszyscy dorośli zaangażowani w Ruchu:

- informacja o doświadczeniu przemocy, w tym o wykorzystaniu seksualnym – dziecka lub o prawdopodobieństwie zajścia takiego zdarzenia, może dotyczyć wydarzeń przeszłych lub bieżących. W obu przypadkach należy reagować niezwłocznie. Do ujawniania często dochodzi na przykład podczas wyjazdów rekolekcyjnych, kiedy osoba skrzywdzona jest daleko od krzywdziciela;
- zgłoszenie lub nabranie podejrzenia o krzywdzie może pochodzić z różnych źródeł: od osoby krzywdzonej, od innej osoby, która dowiedziała się o krzywdzie bądź z obserwacji (ktoś ujawnia symptomy wykorzystania, ale nie potrafi zrozumiale wyjaśnić, co się wydarzyło);
- osobą krzywdzącą może być duszpasterz, osoby świeckie i duchowne związane z Ruchem, ale także osoby niezaangażowane (osoby bliskie, członkowie rodziny, osoby trzecie);
- krzywda może zostać zgłoszona dowolnej osobie, do której dziecko ma zaufanie;
- każda osoba dorosła zaangażowana w Ruchu, która została poinformowana o podejrzeniu lub fakcie przemocy wobec wychowanka (w tym także przemocy seksualnej), odpowiada

za podjęcie właściwych działań zgodnie z obowiązującymi przepisami prawnymi i procedurami obowiązującymi w Ruchu Focolari i w Kościele katolickim;

- osoba, która jako pierwsza dowiaduje się o zaistnieniu potencjalnej krzywdy dziecka, powinna go z uwagą wysłuchać – nie jest ona jednak upoważniona do wydawania decyzji i osądów. To jest zadanie odpowiednich organów i instytucji, do których sprawa zostanie skierowana;
- z każdej takiej rozmowy należy bezwzględnie sporządzić notatkę;
- do osoby tej nie należy również rozstrzyganie, czy podejrzenia lub oskarżenia są zasadne. Jej zadaniem jest zgłoszenie informacji zgodnie z przewidzianymi procedurami;
- wszystkie podejrzenia i zarzuty muszą być traktowane poważnie i trzeba na nie reagować w oparciu o przepisy prawa polskiego i prawa kanonicznego, a także procedury obowiązujące w Ruchu Focolari, współpracując z właściwymi organami w zakresie ich kompetencji;
- należy niezwłocznie powiadomić organy ścigania o przypadku wykorzystania seksualnego dziecka.

5.2. Prowadzenie interwencji – Załącznik 5

- Zgłoszenie przez pokrzywdzonego lub ujawnienie krzywdy/nadużycia – dowolny członek Ruchu Focolari.
- Wysłuchanie i sporządzenie notatki (**Załącznik 4**) – osoba z Ruchu która się dowiaduje o krzywdzie/nadużyciu sporządza notatkę.
- Zgłoszenie do: Referenci ds. ochrony nieletnich lub Prezes Fundacji MPL (jeśli to dotyczy MPL Fiore) lub zarządzający CU w Krakowie (jeśli to dotyczy CU), lub każdy odpowiedzialny za organizację jakiegokolwiek spotkania Ruchu Focolari (wspólnoty lokalne, spotkanie młodzieży i dzieci lub inne spotkania Ruchu)
- Zgłoszenie do Referentów ds. ochrony nieletnich – jeżeli nie zostało zgłoszone wcześniej.
- Dalsze prowadzenie interwencji, wykonanie karty interwencji i prowadzenie rejestru interwencji – Referenci ds. ochrony nieletnich.

6. Zasady prowadzenia rozmowy z osobą zgłaszającą krzywdę

Pozyskanie wiedzy o doświadczanych formach przemocy przez wychowanka, w tym przemocy seksualnej, lub ich prawdopodobieństwie często ma miejsce w czasie rozmowy z osobą zgłaszającą. W takiej sytuacji należy:

- traktować osobę zgłaszającą z empatią i szacunkiem. Nie wolno bagatelizować zgłoszenia ani okazywać lekceważenia osobie zgłaszającej;
- zachować spokój i starać się nie okazywać przerażenia lub silnego wzburzenia emocjonalnego w reakcji na słowa osoby zgłaszającej;
- słuchać aktywnie, utrzymując naturalny kontakt wzrokowy oraz wyrażając zrozumienie i wsparcie;

- zapewnić poczucie bezpieczeństwa, wesprzeć emocjonalnie i udzielić potrzebnej pomocy;
- nie okazywać wątpliwości co do wiarygodności osoby zgłaszającej lub jej wypowiedzi;
- dopytywać tylko w celu uściślenia przekazu oraz zdobycia niezbędnych informacji do zgłoszenia podejrzenia wykorzystania seksualnego;
- skoncentrować się na ustaleniu faktów i okoliczności. Jeśli rozmowa przeprowadzana jest z osobą pokrzywdzoną, należy jej wysłuchać, zapamiętać i zapisać jej słowa i ograniczyć się do zadawania jedynie koniecznych pytań. Trzeba upewnić się, czy sprawa została wcześniej zgłoszona do organów państwowych lub kościelnych. Należy powstrzymać się od wypowiadania własnej oceny i interpretacji zdarzenia oraz opinii na temat domniemanego sprawcy;
- zapewnić osobę przekazującą informację, że zostanie zrobione wszystko, co możliwe, aby pomóc osobie skrzywdzonej;
- sprawdzić, czy bezpieczeństwo osoby skrzywdzonej nie jest zagrożone – jeśli tak, trzeba działać natychmiast, poinformować rodziców dziecka (jeśli osobą krzywdzącą jest rodzic, należy poinformować rodzica/opiekuna niekrzywdzącego) i odpowiednie organy państwowe i kościelne;
- wyjaśnić, że informacje o krzywdzie muszą zostać przekazane innym osobom, a zwłaszcza rodzicom, oraz zaznaczyć, że w określonych przypadkach wykorzystania seksualnego (zob. art. 240 Kodeksu karnego) istnieje obowiązek niezwłocznego poinformowania organów ścigania;
- nie wolno składać żadnych obietnic, które nie będą mogły być dotrzymane, szczególnie w kwestii poufności (np. „obiecuję nikomu o tym nie powiedzieć”);
- poinformować, co dalej będzie się działo ze zgłoszeniem (komu zostaną przekazane informacje), i jednocześnie zapewnić o poufności prowadzonych przez Ruch działań oraz o tym, że osoby niezaangażowane we wsparcie osoby pokrzywdzonej nie mają dostępu do informacji o krzywdzie;
- nie wolno ujawniać szczegółów rozmowy osobom niezaangażowanym we wsparcie osoby pokrzywdzonej, a zwłaszcza osobie, która została wskazana jako sprawca przemocy;
- natychmiast po przeprowadzeniu rozmowy należy sporządzić notatkę z przebiegu rozmowy. Jeśli nie utrudni to empatycznej komunikacji z rozmówcą, można rozważyć robienie notatek w trakcie rozmowy. Ważne jest, aby zadbać o zachowanie wierności przekazu osoby informującej o zdarzeniu, uwzględniając charakterystyczne wyrażenia i słownictwo, a także zachowania niewerbalne. W miarę możliwości należy notatkę przedstawić osobie zgłaszającej, uwzględniając jej ewentualne uwagi, i uzyskać jej podpis. **Nie stosuje się tego zalecenia, gdy osobą zgłaszającą jest dziecko.**

7. Zasady odnoszące się do dokumentowania przypadku zgłaszanej krzywdy

Osoby przyjmujące zgłoszenie dotyczące krzywdy winny respektować następujące zasady:

- osoba przyjmująca zgłoszenie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa nie może na własną rękę podejmować działań służących wyjaśnieniu podejrzeń i zarzutów lub weryfikacji zgłaszanych faktów;
- osoba przyjmująca zgłoszenie jest zobowiązana do sporządzenia notatki z wydarzenia – opisuje tylko fakty, bez żadnej interpretacji. Ona także zabezpiecza dowody, ale nie przeprowadza dochodzenia na własną rękę, gdyż to należy do odpowiednich służb państwowych czy kościelnych;
- osoba przyjmująca zgłoszenie wraz z Referentami ds. ochrony nieletnich przygotowuje treść zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa;
- Referenci ds. ochrony nieletnich zakładają Kartę interwencji (**Załącznik 5**)
- wszelkie notatki muszą być szczególnie chronione, pod żadnym pozorem nie mogą dostać się w ręce niepowołanych osób, ponieważ zawierają dane wrażliwe czy dane procesowe;
- wszystkie osoby zaangażowane w sprawę na tym etapie są zobligowane do zachowania poufności. W sprawę nie powinny być włączane „osoby trzecie”.

8. Zasady zgłaszania krzywdy instytucjom państwowym

Po przyjęciu zgłoszenia należy działać bez zwłoki, zgodnie z procedurą opisaną poniżej:

- jeśli ze zgłoszenia wynika, że krzywda może się powtórzyć w najbliższym czasie, trzeba temu bezzwłocznie przeciwdziałać. W przypadku dziecka należy natychmiast zawiadomić rodziców (a w przypadku, gdy krzywdę zadaje jeden z nich, należy skontaktować się z rodzicem niekrzywdzącym) oraz wezwać policję, a później podejmować kolejne czynności. Jeśli drobna zwłoka nie zagraża osobie pokrzywdzonej, wszelkie czynności można skonsultować z Referentami ds. ochrony nieletnich. Referenci podejmują odpowiednie działania.
- jeśli istnieje podejrzenie wykorzystania seksualnego dziecka poniżej 15. roku życia (zob. art. 200 Kodeksu karnego mówiący o obcowaniu płciowym lub innej czynności seksualnej wobec dziecka poniżej 15. roku życia, udostępnianiu takiej osobie treści pornograficznych lub prezentowaniu wykonania czynności seksualnej), prawo nakłada obowiązek niezwłocznego powiadomienia stosownych organów (zob. art. 240 k.k.). Taki obowiązek istnieje również w przypadku podejrzenia zaistnienia gwałtu dokonanego wspólnie z inną osobą, gwałtu wobec dziecka poniżej 15. roku życia, gwałtu wobec wstępnego, zstępnego, przysposobionego, przysposabiającego, brata lub siostry lub gwałtu ze szczególnym okrucieństwem (art. 197 par. 3 lub 4 k.k.), a także w przypadku wykorzystania bezradności, upośledzenia umysłowego lub choroby psychicznej w celu doprowadzenia do obcowania płciowego lub innej czynności seksualnej (art. 198 k.k.). Zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa należy złożyć w prokuraturze rejonowej w tej dzielnicy bądź miejscowości, w której popełniono

przestępstwo, lub komendzie policji w formie pisemnej albo w formie ustnej spisanej do protokołu przez funkcjonariusza policji. Podstawą zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa nie musi być pewność popełnienia przestępstwa. Wystarczy, że podejrzenie przestępstwa jest uzasadnione. Takiego zgłoszenia nie musi dokonać osobiście osoba, która przyjęła zgłoszenie bądź nabrała podejrzenia przez obserwację dziecka. Mogą to uczynić Referenci ds. ochrony nieletnich. Niemniej jednak każda osoba, która pozyskała wiedzę na ten temat, musi się upewnić, że takiego zgłoszenia dokonano. W przeciwnym razie powinna to zrobić osobiście;

- jeśli krzywda nosi znamiona przestępstwa w rozumieniu prawa kościelnego Referenci ds. ochrony nieletnich zgłaszają sprawę do Niezależnej Komisji Centralnej w Ruchu Focolari.
- powiadomienie organów ścigania powinno wiązać się z przekazaniem im kopii notatki służbowej sporządzonej na podstawie rozmowy z osobą zgłaszającą;
- osoba zgłaszająca sprawę Referentom ds. ochrony nieletnich powinna się, w miarę możliwości upewnić, że wdrożono odpowiednie procedury. (np. prosząc – w razie potrzeby także na piśmie – o informację o podjętych w wyniku zgłoszenia czynnościach);
- w prowadzonym postępowaniu priorytetem – oprócz dojścia do prawdy – powinno być zapewnienie dziecku i jego najbliższemu odpowiedniego wsparcia, a także zachowanie poufności;
- w przypadku doświadczenia krzywdy, w tym wykorzystania seksualnego, Odpowiedzialni za Ruch lub wyznaczone przez nich do tego osoby, podejmują interwencję wobec osoby pokrzywdzonej, otaczając ją opieką i potrzebnym wsparciem, a także wobec sprawcy krzywdy, jeśli jest członkiem Ruchu. Ze względu na powagę sytuacji szczególną rolę odgrywa współpraca psychologa, Referentów ds. ochrony nieletnich. Również w przypadku zajścia dotyczącego rówieśników należy pamiętać o obowiązku powiadomienia policji lub prokuratury, jeśli istnieje podejrzenie popełnienia czynu zabronionego z art. 197 par. 3 lub 4 Kodeksu karnego (gwałt wspólnie z inną osobą; gwałt dziecka poniżej 15. roku życia; wobec wstępnego, zstępnego, przysposobionego, przysposabiającego, brata lub siostry lub gwałt ze szczególnym okrucieństwem), art. 198 k.k. (wykorzystanie bezradności, upośledzenia umysłowego lub choroby psychicznej w celu doprowadzenia do obcowania płciowego lub innej czynności seksualnej) lub art. 200 k.k. (obcowanie płciowe lub inna czynność seksualna wobec dziecka poniżej 15. roku życia, prezentowanie takiej osobie treści pornograficznych lub wykonania czynności seksualnej).

9. Informacje końcowe

Każdy przypadek jakiegokolwiek formy przemocy, której doświadczyli członkowie Ruchu, powinien być bardzo poważnie potraktowany. Należy koniecznie przeprowadzić analizę sytuacji, ocenić czynniki ryzyka i czynniki chroniące w Ruchu. Należy również wyciągnąć wnioski w celu zapobieżenia podobnym sytuacjom w przyszłości również poprzez ewaluację Standardów ochrony dzieci.

STANDARD 4

ZAPEWNIENIE OPIEKI I WSPARCIA OSOBOM SKRZYWDZONYM

1. Prawa osoby skrzywdzonej

Zgodnie z Wytycznymi KEP oraz Wytycznymi Ruchu Focolari osoba skrzywdzona ma swoje prawa. W szczególności chodzi o prawo:

- do życzliwego przyjęcia, wysłuchania, traktowania z szacunkiem i godnością;
- do opieki duchowej i psychologicznej (Uwaga! Dziecku, które ukończyło 15. rok życia, pomoc duchowa i psychologiczna powinna być udzielana w ścisłej współpracy z rodzicami/opiekunami prawnymi). Jeśli osoba skrzywdzona ma mniej niż 15 lat, to wszelka pomoc może być jej udzielona wyłącznie za wyraźną zgodą rodziców lub opiekunów prawnych);
- do pomocy medycznej;
- do konsultacji prawnej;
- do zgłoszenia sprawy do organów ścigania;
- do osoby towarzyszącej;
- do ochrony wizerunku i sfery prywatnej, a także do poufności danych osobowych;
- do informacji na temat środków zapobiegawczych podjętych w stosunku do sprawcy;
- do informacji, na jakim etapie znajduje się wszczęte postępowanie (Uwaga! Osoba skrzywdzona sama musi wyrazić takie życzenie);
- nikt nie ma prawa żądać od osoby skrzywdzonej składania przysięgi ani wymagać zachowania milczenia.

2. Pomoc osobie bezpośrednio skrzywdzonej

Pomoc osobie skrzywdzonej to długi proces, w który zazwyczaj zaangażowanych jest wiele osób. Można przede wszystkim pomóc odpowiednim podejściem do takiej osoby:

- zmniejszyć jej lęk, budować poczucie bezpieczeństwa i zaufania, a poprzez objęcie jej stałą opieką, okazać jej troskę i wzmacniać dobre relacje z dorosłymi;
- stworzyć przestrzeń do jej wysłuchania;
- odciążyć ją z poczucia winy, jeśli ono występuje; uświadamiać, że odpowiedzialność jest wyłącznie po stronie sprawcy;
- pozwalać na odreagowanie negatywnych emocji;
- wspierać ją w budowaniu relacji z rówieśnikami;
- zadbać o takie działania, których celem będzie podnoszenie jej poczucia własnej wartości poprzez szukanie, wzmacnianie i rozwijanie jej dobrych stron.

3. Pomoc profesjonalna osobie skrzywdzonej

W przypadku ujawnienia czy zgłoszenia krzywdy osoba skrzywdzona nie może zostać z tym sama, potrzebuje wsparcia osoby kompetentnej, która pomoże przejść jej przez ten trudny czas.

- Osobę skrzywdzoną należy pytać, jakiej pomocy potrzebuje, można jej radzić skorzystanie z niej, ale nie należy jej takiej pomocy narzucać. Każdy człowiek ma inne potrzeby, które należy uszanować. Wszelką pomoc oferowaną dziecku należy konsultować z jego rodzicami.
- Bardzo mocno uczulamy, by nie bagatelizować potrzeb osoby skrzywdzonej. Modlitwa jest zawsze ważna, ale nie należy ograniczać pomocy w ramach Ruchu tylko do niej. Równie istotna jest pomoc fachowa. Nie wolno jej deprecjonować czy krytykować.
- Osoby odpowiedzialne za formację dzieci w Ruchu Focolari, powinny mieć kontakty do osób, które w danym środowisku lokalnym mogą służyć fachową pomocą czy wsparciem (należy przygotować listę takich osób czy instytucji i ją aktualizować).
- Nie należy ograniczać się tylko do pomocy ośrodków czy instytucji kościelnych. O wsparcie trzeba pytać w instytucjach rządowych, samorządowych czy pozarządowych. Dobrze, by osoba odpowiedzialna za formację w Ruchu Focolari orientowała się, gdzie w danym środowisku lokalnym można uzyskać fachowe wsparcie, i w razie potrzeby mogła tam pokierować osobę skrzywdzoną.
- Istotne jest stworzenie bazy kontaktów i zaufanych osób, do których można – za zgodą rodziców – kierować młodych na terapię (jeśli wyrażą taką potrzebę).
- Istotne jest stworzenie bazy kontaktów i osób, które będą mogły udzielić doraźnej pomocy telefonicznej w sytuacji, kiedy oczekiwanie na terapię się wydłuża.
- Wszelkie bazy kontaktów powinny być regularnie sprawdzane i aktualizowane.

STANDARD 5
ZARZĄDZANIE I PRACA
Z OSKARŻONYMI O WYKORZYSTYWANIE SEKSUALNE

1. Umiejętność rozpoznawania sygnałów ostrzegawczych

1.1. Osoby zajmujące się w Ruchu Focolari formacją dzieci powinny być bardzo starannie dobierane. To nie mogą być osoby przypadkowe. Przed rozpoczęciem takiej posługi powinny odbyć kurs dot. Wytycznych w Ruchu Focolari, szkolenie ze Standardów ochrony dziecka. Zalecane jest ukończenie kursu Wychowawcy wypoczynku letniego.

1.2. Najczęściej występujące sygnały ostrzegawcze to:

- unikanie kontaktów z konkretną osobą, kłopoty z koncentracją, objawy nerwiczne, dolegliwości somatyczne, nieadekwatne zachowania seksualne, lęk przed dotykiem.
- także przesadne zainteresowanie opiekuna, animatora, księdza konkretną osobą, spędzanie z nią dużej ilości czasu, wspólne wyjścia, wyjazdy, prezenty, intensywne kontakty przez media społecznościowe.

Żadnego z niepokojących objawów występujących u dziecka nie można traktować odrębnie, ani uważać za „niepodważalny dowód” krzywdy seksualnej. Jeśli niepokoją nas jakieś zachowania albo ktoś zgłasza nam krzywdę, powinien usłyszeć słowa „Ja Ci wierzę!”.

2. Jak postępować z osobami oskarżonymi

Każde zgłoszenie musi być traktowane z należytą powagą (jak rozmawiać z osobą zgłaszającą krzywdę – zob. Standard 3). Wymaga ono zbadania i zastosowania procedur przewidzianych w prawie państwowym oraz/lub kanonicznym oraz/lub zawartych w Wytycznych w Ruchu Focolari. W ramach Ruchu Focolari nie prowadzimy śledztwa ani nie ferujemy wyroków. Od tego są odpowiednie instytucje państwowe i kościelne. Osoba, która została wskazana jako winna krzywdy, jest traktowana sprawiedliwie, z poszanowaniem prawa do uczciwego procesu i do domniemania niewinności do czasu udowodnienia winy. W żadnym wypadku nie może być pozbawiona prawa do obrony. Należy jej również ułatwić uzyskanie pomocy psychologicznej i prawnej.

Może się zdarzyć sytuacja, że w danej grupie ktoś zostanie niesłusznie oskarżony. Przypominamy, że za fałszywe oskarżenia, zszarganie czyjegoś dobrego imienia grozi odpowiedzialność karna.

STANDARD 6
WSPÓLNA PRACA
W DZIELE OCHRONY DZIECI I MŁODZIEŻY

Aby skutecznie chronić dzieci formujące się w Ruchu Focolari, w działania należy włączyć wszystkie osoby zaangażowane w daną wspólnotę. Działając razem, możemy lepiej chronić tych, którzy przychodzą do wspólnot i grup kościelnych. W tym celu należy:

- opracować, wdrożyć Standardy ochrony dzieci. Za ich wdrożenie odpowiada powołany przez Odpowiedzialnych Ruchu Focolari Zespół ds. Prewencji;
- dołożyć wszelkich starań, by osoby pracujące z dziećmi czy opiekujące się nimi, a także wolontariusze zostali właściwie zweryfikowani w odpowiednich rejestrach i przeszkoleni przed podjęciem pracy z dziećmi;
- sprawdzić pod kątem bezpieczeństwa miejsca, w których spotyka się grupa. Jeśli są tam ciemne zakątki, zakamarki, nieoświetlone miejsca, warto je wyeliminować albo odpowiednio zabezpieczyć, żeby nie było do nich dostępu. To także element tworzenia bezpiecznego środowiska; podobnie przed wspólnym wyjazdem, warto sprawdzić miejsce, w którym będzie przebywała grupa, pod kątem bezpieczeństwa i wyeliminować wszelkie niepokojące czynniki;
- ustalić kodeks niedopuszczalnych zachowań i go respektować;
- budować atmosferę zaufania, tak by o zauważonych nieprawidłowych zachowaniach czy zachowaniach przestępczych dzieci nie było mówić osobom odpowiedzialnym za małoletnich;
- zaangażować do współpracy rodziców i informować ich o podejmowanych inicjatywach na rzecz ochrony ich dzieci;
- włączyć w cykl formacyjny Ruchu Focolari tematy związane z ochroną dzieci;
- dopilnować, by dostępne w miejscach spotkań sieci Wi-Fi były właściwie zabezpieczone przed dostępem do niedozwolonych i szkodliwych treści. Kontrolę zabezpieczeń i aktualizację oprogramowania należy przeprowadzać regularnie;
- ustalić z dziećmi zasady posługiwania się urządzeniami mobilnymi podczas spotkań, uczulić ich na cyberprzemoc, a także na to, że w przestrzeni wirtualnej nie są anonimowi, a za swoje zachowania mogą ponosić odpowiedzialność karną;
- przestrzegać zasad ochrony danych osobowych;
- podczas wyjazdów grup należy przestrzegać kodeksu zachowań/regulaminu określonego dla danego wyjazdu.

STANDARD 7

EDUKACJA DZIECI I MŁODZIEŻY O OCHRONIE WŁASNYCH GRANIC

Zalecane jest by w programie formacyjnym dla dzieci, o ile to możliwe, znalazły się kwestie dotyczące ochrony dzieci przed różnymi formami krzywdzenia.

Przykładowe tematy takich spotkań to np.:

- ochrona własnych granic;
- godność i wartość osoby;
- umiejętność mówienia „nie” w kontekście posłuszeństwa;
- budowanie dojrzałych relacji;
- edukacja w zakresie ryzykownych zachowań;
- bezpieczne korzystanie z Internetu;
- sposoby działania sprawców (np. *grooming*);
- bezpieczne i wolne od przemocy relacje rówieśnicze.

Szkolenia dotyczące prewencji prowadzone są przez osobę, która ma odpowiednie przygotowanie do prowadzenia takich szkoleń.

STANDARD 8

SZKOLENIA I STAŁE WSPARCIE DLA OSÓB ZAJMUJĄCYCH SIĘ PROFILAKTYKĄ W RUCHU FOCOLARI

Ochrona przed krzywdzeniem jest wpisana w misję Kościoła katolickiego powierzona mu przez Pana. Dlatego każdy – przełożony w Kościele, osoby uczestniczące w jego misji przez pracę i zaangażowanie duszpasterskie czy pracę z dziećmi i osobami bezbronnymi – powinien posiadać potrzebną wiedzę na temat ochrony dzieci i osób bezbronych przed przemocą i dzielić się nią z rodzicami i dziećmi.

1. Zakres szkoleń dotyczących ochrony dzieci

- wszyscy odpowiedzialni, animatorzy, liderzy wspólnot i wolontariusze:
 - otrzymują potrzebną im wiedzę o standardach przyjętych i obowiązujących w Ruchu Focolari – kodeksie zachowań, procedurach związanych z interwencją i zgłoszeniem. Szkolenie może prowadzić osoba odpowiedzialna w Ruchu Focolari za prewencję, np. osoba z Zespołu ds. Prewencji;
 - szkolenie powinno być przeprowadzane w momencie przejmowania odpowiedzialności w Ruchu;
 - w obecnej sytuacji szkolenia należy przeprowadzić także dla tych odpowiedzialnych i liderów wspólnot, którzy jeszcze nie przeszli takiego szkolenia;
 - w sytuacji, gdy w Ruchu zasady lub procedury ulegają zmianie lub uzupełnieniu, należy je przedstawić aktualnie zaangażowanym w Ruchu.
- Odpowiedzialni, animatorzy i liderzy wspólnot dodatkowo:
 - otrzymują potrzebną im wiedzę dotyczącą:
 - rodzajów przemocy (w tym przemocy rówieśniczej);
 - rozpoznawania oznak przemocy (w tym wykorzystania seksualnego);
 - strategii działania sprawców przemocy (w tym przemocy seksualnej);
 - rozmowy z dzieckiem na temat krzywdy;
 - rozmowy z dorosłymi (gdy ktoś pracuje z grupą dorosłych);
 - zagrożeń i ochrony przed szkodliwymi treściami w Internecie;
 - innych zaleceń obowiązujących w Ruchu Focolari (Wytyczne w Ruchu Focolari);
 - każda osoba pracująca z dziećmi w Ruchu Focolari powinna otrzymać zaświadczenie o udziale w szkoleniu;
 - szkolenia prowadzą osoby przygotowane do ich prowadzenia, specjaliści ds. ochrony dzieci i mają delegację swoich przełożonych do pełnienia takich zadań;
 - każda osoba pracująca z dziećmi i młodzieżą co dwa lata uczestniczy w szkoleniu z zakresu prewencji. Treść tych szkoleń przygotowana jest przez Zespół ds. Prewencji w Ruchu, ewentualnie jest wskazana przez zespół odpowiedzialny za prewencję w Kościele w Polsce.

- Zespół ds. Prewencji: poza wiedzą z wyżej wskazanych zagadnień, powinny także mieć wiedzę na temat:
 - budowania systemu prewencji zgodnego z wymogami Kościoła i ustaw państwowych (aktualnie dw. „Ustawa Kamilka” i Krajowy Plan Przeciwdziałania Przestępczości Przeciwko Wolności Seksualnej i Obyczajności na Szkodę Osób Małoletnich na lata 2023-2026);
 - podstawowych procedur prawnych (kanonicznych i przewidzianych przez Kodeks karny);
 - czynników ryzyka i czynników ochronnych;
 - funkcjonowania w środowisku lokalnym placówek pomocowych;
 - a także wiedzę na temat procedur ustalonych dla danej placówki.

- każda osoba przed wyznaczeniem jej na odpowiedzialną za prewencję w Ruchu Focolari powinna przejść szkolenie z ww. tematów;

STANDARD 9
ZAPEWNIENIE JAKOŚCI
W ZAKRESIE PREWENCJI I CIĄGŁOŚĆ DZIAŁAŃ (*FOLLOW UP*)

- Opracowane i wdrożone w Ruchu Focolari Standardy ochrony dzieci są aktualizowane co dwa lata przez Zespół ds. Prewencji.
 - Dokumenty Standardów w Ośrodkach Ruchu Focolari aktualizowane są przez odpowiedzialnych za Ośrodki we współpracy z Zespołem ds. Prewencji Ruchu, oceniane i dopuszczane do stosowania przez Odpowiedzialnych za Ruch Focolari.
- W sytuacjach kryzysowych Zespół ds. Prewencji w Ruchu Focolari odwołuje się do Odpowiedzialnych za Ruch Focolari w Polsce lub do Niezależnej Komisji Centralnej w Centrum Dzieła w Rzymie.

ZAŁĄCZNIK 1

OŚWIADCZENIE O KRAJACH ZAMIESZKANIA W CIĄGU OSTATNICH 20 LAT, INNYCH NIŻ RZECZPOSPOLITA POLSKA

OŚWIADCZENIE

w trybie art. 21 Ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym (tj. Dz.U. 2023 poz. 1304 z późn. zm.)

Ja, niżej podpisany/a, oświadczam, że:

1. Posiadam obywatelstwo innego państwa niż Rzeczpospolita Polska: tak/nie*.
2. Jeśli odpowiedź brzmi „tak”, to proszę wpisać państwo
3. W ciągu ostatnich 20 lat zamieszkiwałem/nie zamieszkiwałem w innych państwach*.
4. Proszę wpisać państwo/państwa:
.....
5. Do oświadczenia załączam informację z rejestru karnego tego/tych państw uzyskiwaną do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi: tak/nie*.
6. Do oświadczenia załączam informację z rejestru karnego tego/tych państw, gdyż państwo to nie przewiduje wydawania informacji do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi: tak/nie*.
7. Oświadczam, że prawo państwa nie przewiduje sporządzenia informacji z rejestru karnego: tak/nie*.
8. Oświadczam, że w państwie nie prowadzi się rejestru karnego: tak/nie*.
9. Oświadczam, że nie byłem prawomocnie skazany w państwie za czyny zabronione odpowiadające przestępstwom określonym w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii oraz nie wydano wobec mnie innego orzeczenia, w którym stwierdzono, iż dopuściłem się takich czynów zabronionych, oraz nie ma obowiązku wynikającego z orzeczenia sądu, innego uprawnionego organu lub ustawy stosowania się do zakazu zajmowania wszelkich lub określonych stanowisk, wykonywania wszelkich lub określonych zawodów albo działalności, związanych z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez dzieci, lub z opieką nad nimi.

10. Oświadczam, że jestem świadomy, że składając ww. oświadczenia, podlegam odpowiedzialności karnej w trybie art. 233 Kodeksu karnego, to jest odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia**.

.....
miejscowość, data

.....
imię i nazwisko (czytelny podpis)

niepotrzebne skreślić

** art. 233 k.k. [fałszywe zeznania]

§ 1. Kto, składając zeznanie mające służyć za dowód w postępowaniu sądowym lub w innym postępowaniu prowadzonym na podstawie ustawy, zeznaje nieprawdę lub zataja prawdę, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.

§ 1a. Jeżeli sprawca czynu określonego w § 1 zeznaje nieprawdę lub zataja prawdę z obawy przed odpowiedzialnością karną grożącą jemu samemu lub jego najbliższemu, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

§ 2. Warunkiem odpowiedzialności jest, aby przyjmujący zeznanie, działając w zakresie swoich uprawnień, uprzedził zeznającego o odpowiedzialności karnej za fałszywe zeznanie lub odebrał od niego przyrzeczenie.

§ 3. Nie podlega karze za czyn określony w § 1a, kto składa fałszywe zeznanie, nie wiedząc o prawie odmowy zeznania lub odpowiedzi na pytania.

§ 4. Kto, jako biegły, rzeczoznawca lub tłumacz, przedstawia fałszywą opinię, ekspertyzę lub tłumaczenie mające służyć za dowód w postępowaniu określonym w § 1, podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.

§ 4a. Jeżeli sprawca czynu określonego w § 4 działa nieumyślnie, narażając na istotną szkodę interes publiczny, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

§ 5. Sąd może zastosować nadzwyczajne złagodzenie kary, a nawet odstąpić od jej wymierzenia, jeżeli:

- 1) fałszywe zeznanie, opinia, ekspertyza lub tłumaczenie dotyczy okoliczności niemogących mieć wpływu na rozstrzygnięcie sprawy,
- 2) sprawca dobrowolnie sprostuje fałszywe zeznanie, opinię, ekspertyzę lub tłumaczenie, zanim nastąpi, chociażby nieprawomocne, rozstrzygnięcie sprawy.

§ 6. Przepisy § 1-3 oraz 5 stosuje się odpowiednio do osoby, która składa fałszywe oświadczenie, jeżeli przepis ustawy przewiduje możliwość odebrania oświadczenia pod rygorem odpowiedzialności karnej.

ZAŁĄCZNIK 2

OŚWIADCZENIE O ZAPOZNANIU SIĘ ZE STANDARDAMI OCHRONY DZIECI W RUCHU FOCOLARI I ZOBOWIĄZANIU DO ICH PRZESTRZEGANIA

OŚWIADCZENIE

w trybie art. 21 Ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym (Dz.U. 2023 poz. 1304 z późn. zm.)

Ja, niżej podpisana/y, oświadczam, że:

1. Zapoznałam/ zapoznałem się z treścią dokumentu pt. „Standardy ochrony dzieci” obowiązującego w Ruchu Focolari.
2. Oświadczam*, że jestem świadomy, że składając ww. oświadczenie, podlegam odpowiedzialności karnej w trybie art. 233 Kodeksu karnego, to jest odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia**.

.....
miejscowość, data

.....
imię i nazwisko (czytelny podpis)

* dotyczy osób pełnoletnich

** art. 233 k.k. [fałszywe zeznania]

§ 1. Kto, składając zeznanie mające służyć za dowód w postępowaniu sądowym lub w innym postępowaniu prowadzonym na podstawie ustawy, zeznaje nieprawdę lub zataja prawdę, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.

§ 1a. Jeżeli sprawca czynu określonego w § 1 zeznaje nieprawdę lub zataja prawdę z obawy przed odpowiedzialnością karną grożącą jemu samemu lub jego najbliższemu, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

§ 2. Warunkiem odpowiedzialności jest, aby przyjmujący zeznanie, działając w zakresie swoich uprawnień, uprzedził zeznającego o odpowiedzialności karnej za fałszywe zeznanie lub odebrał od niego przyrzeczenie.

§ 3. Nie podlega karze za czyn określony w § 1a, kto składa fałszywe zeznanie, nie wiedząc o prawie odmowy zeznania lub odpowiedzi na pytania.

§ 4. Kto, jako biegły, rzeczoznawca lub tłumacz, przedstawia fałszywą opinię, ekspertyzę lub tłumaczenie mające służyć za dowód w postępowaniu określonym w § 1, podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.

§ 4a. Jeżeli sprawca czynu określonego w § 4 działa nieumyślnie, narażając na istotną szkodę interes publiczny, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

§ 5. Sąd może zastosować nadzwyczajne złagodzenie kary, a nawet odstąpić od jej wymierzenia, jeżeli:

- 1) fałszywe zeznanie, opinia, ekspertyza lub tłumaczenie dotyczy okoliczności niemogących mieć wpływu na rozstrzygnięcie sprawy,
- 2) sprawca dobrowolnie sprostuje fałszywe zeznanie, opinię, ekspertyzę lub tłumaczenie, zanim nastąpi, chociażby nieprawomocne, rozstrzygnięcie sprawy.

§ 6. Przepisy § 1-3 oraz 5 stosuje się odpowiednio do osoby, która składa fałszywe oświadczenie, jeżeli przepis ustawy przewiduje możliwość odebrania oświadczenia pod rygorem odpowiedzialności karnej.

ZAŁĄCZNIK 3
OŚWIADCZENIE DOTYCZĄCE NIEKARALNOŚCI
ZA PRZESTĘPSTWA NA SZKODĘ DZIECI

Oświadczenie o niekaralności

Ja,

(imię i nazwisko)

legitymujący(-a) się dowodem osobistym/ paszportem o nr
oświadczam, że nie byłem(-am) skazany(-a) za przestępstwo przeciwko wolności seksualnej
i obyczajności oraz przestępstwa z użyciem przemocy na szkodę dziecka i nie toczy się przeciwko
mnie żadne postępowanie karne ani dyscyplinarne w tym zakresie. Oświadczam, że jestem
świadomy(-a) konsekwencji złożenia nieprawdziwego oświadczenia.

.....

miejsowość, data

.....

imię i nazwisko (czytelny podpis)

ZAŁĄCZNIK 4

NOTATKA Z PRZYJĘCIA ZGŁOSZENIA KRZYWDY WOBEC DZIECKA

1. Data i godzina zgłoszenia	
2. Dane dziecka, którego dotyczy zgłoszenie	
3. Dane osoby zgłaszającej	
4. Forma krzywdzenia, miejsce, okoliczności towarzyszące	
5. Świadkowie	
6. Podjęte działania przed przekazaniem zgłoszenia	

.....
miejscowość, data

.....
imię i nazwisko (czytelny podpis)

ZAŁĄCZNIK 5

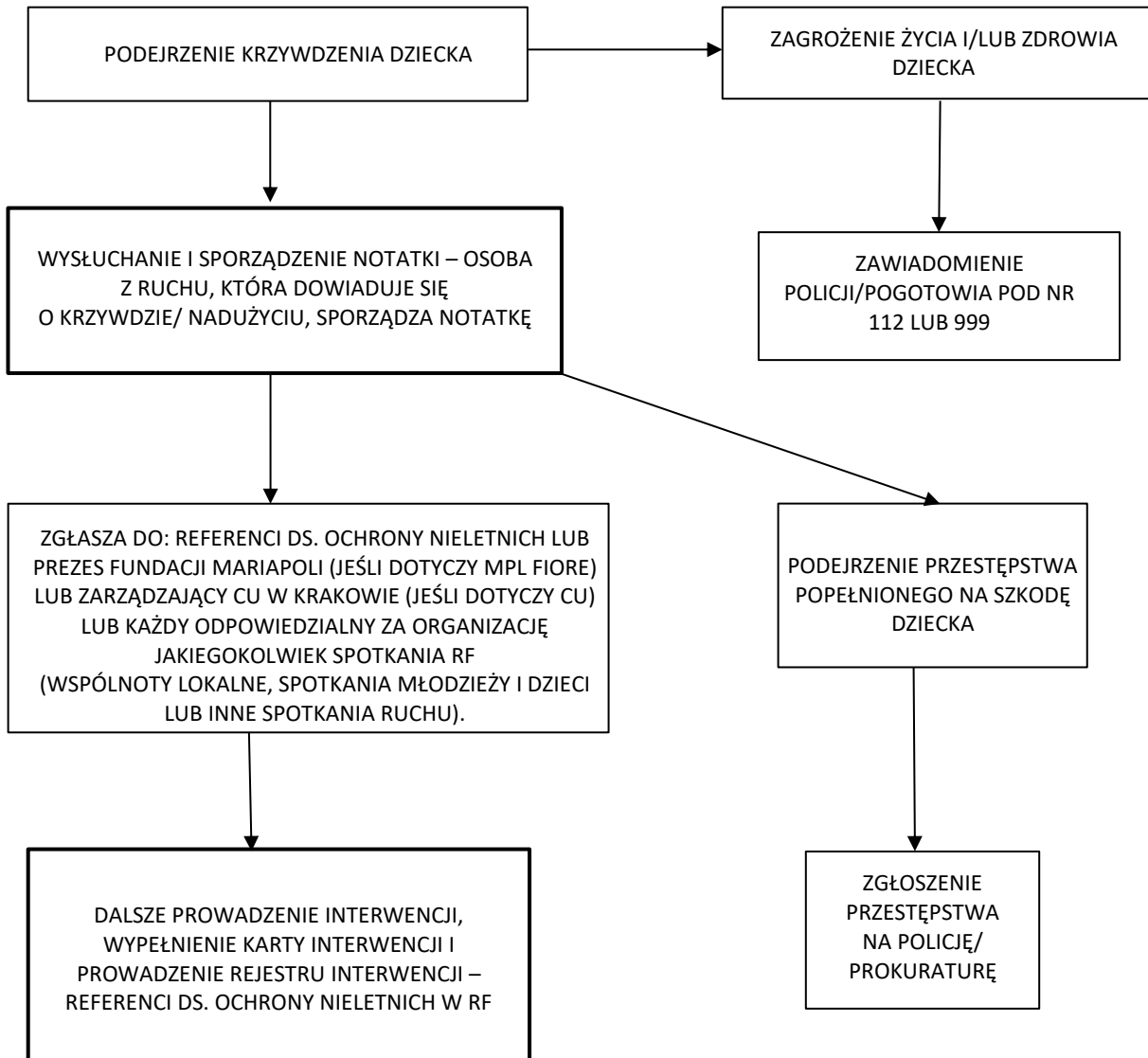
KARTA INTERWENCJI

1. Imię i nazwisko dziecka		
2. Przyczyna interwencji (forma krzywdzenia)		
3. Osoba zawiadamiająca o podejrzeniu krzywdzenia		
4. Opis podjętych działań	Data	Działanie
5. Spotkania z opiekunami dziecka	Data	Opis spotkania
6. Forma podjętej interwencji (zakreślić właściwe)	• Zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa. • Zgłoszenie do Niezależnej Komisji Centralnej w Rzymie. • Inny rodzaj interwencji. Jaki?	
7. Dane dotyczące interwencji (nazwa organu, do którego zgłoszono interwencję) i data interwencji		
8. Wyniki interwencji: działania organów wymiaru sprawiedliwości (jeśli placówka uzyskała informację o wynikach)/ działaniach rodziców	Data	Działanie

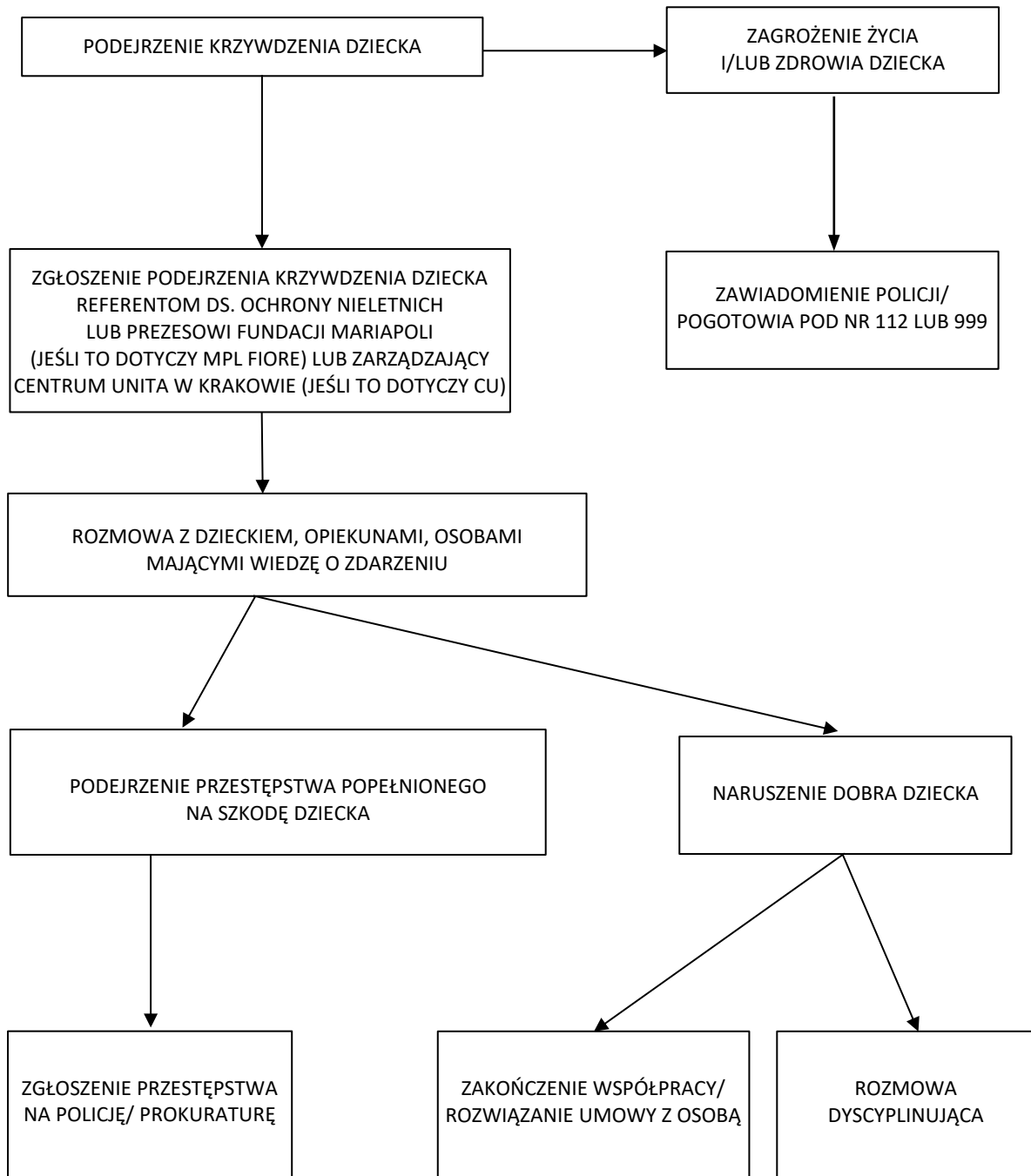
ZAŁĄCZNIK 6

SCHEMATY PROCEDUR INTERWENCJI

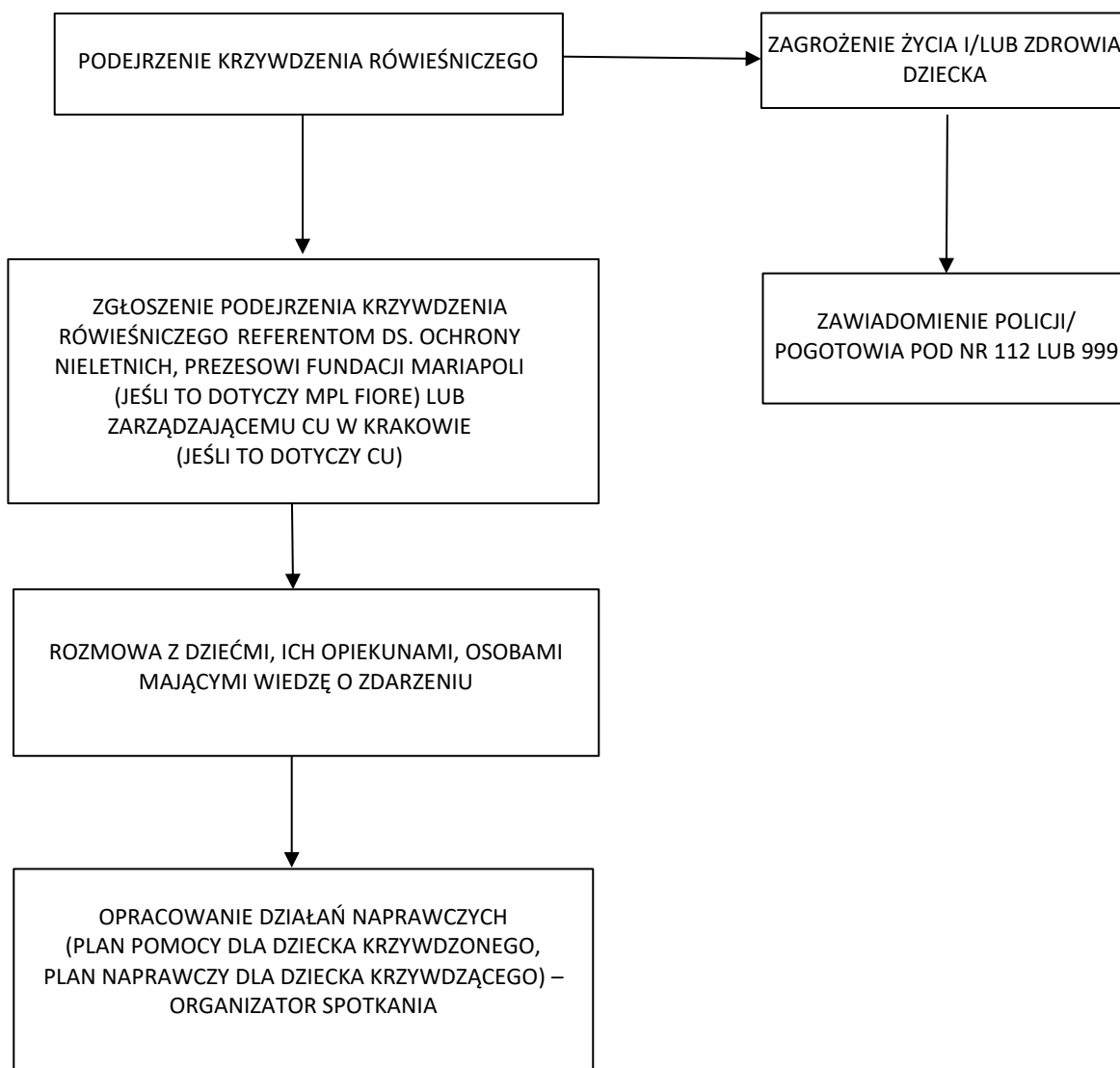
SCHEMAT INTERWENCJI – KRZYWDZENIE ZE STRONY RODZICA/ OPIEKUNA PRAWNEGO

**SCHEMAT INTERWENCJI – KRZYWDZENIE ZE STRONY CZŁONKA PERSONELU
W OŚRODKACH, W KTÓRYCH ODBYWAJĄ SIĘ SPOTKANIA**

SCHEMAT INTERWENCJI – KRZYWDZENIE RÓWIEŚNICZE

ZAŁĄCZNIK 7

Dokument z informacjami o e-learningu, w którym znajdziecie linki do wszystkich prezentacji oraz nagrań do kursu pt.:

Kurs formacyjny 6-godzinny podstawowy dla animatorów, asystentów, opiekunów

„PROMOCJA DOBRA I OCHRONY NIELETNICH I OSÓB W SYTUACJI BEZRADNOŚCI”

**wersja e-learningowa przygotowana na bazie materiałów z kursu
na platformie ZOOM w dniach 21 i 22.06.2024**

[Aby przejść do informacji o kursie kliknij tutaj](#)

ZAŁĄCZNIK 8 BAZA KONTAKTÓW

W Ruchu Focolari	
Zgłaszanie krzywdy	Referenci d.s. ochrony nieletnich: Franciszek Sychowski – tel. +48 600 216 068 Viera Norková – tel. +48 725 223 927 e-mail: ochrona.nieletnich.foc.pl@gmail.com
	W Mariapoli Fiore w Trzciance: Prezes Fundacji Mariapoli tel. +48 692 949 787; e-mail: sebastiankaminski500@gmail.com
	W Centro unita w Krakowie: Zarządzający – tel. +48 606976795; mail: centro.unita@outlook.com
Ogólnopolskie podmioty kościelne	
Zgłaszanie krzywdy oraz Pomoc dla pokrzywdzonych	Fundacja Św. Józefa KEP tel. +48 506 587 612 e-mail: kontakt@fsj.org.pl strona internetowa: zgloskrzywde.pl e-mail: zgloskrzywde@fsj.org.pl Centrum Ochrony Dziecka (COD) przy Akademii Ignatianum w Krakowie e-mail: pomoccod@ignatianum.edu.pl Inicjatywa „Zranieni w Kościele” – telefon zaufania tel. 800 280 900 w godz. (wtorek 19:00 – 22:00)
Zgłaszanie krzywdy oraz Pomoc dla pokrzywdzonych	Podmioty niekościelne Informacje na stronie internetowej: https://zgloskrzywde.pl/html/pages/pomoc.php DZIECIĘCY TELEFON ZAUFANIA RZECZNIKA PRAW DZIECKA tel. 800 12 12 12 – całodobowo TELEFON ZAUFANIA DLA DZIECI I MŁODZIEŻY (Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę) tel. 116 111 – całodobowo OGÓLNOPOLSKI TELEFON DLA OFIAR PRZEMOCY W RODZIN tel. 800 120 002 – całodobowo

	Zgłaszanie nielegalnych treści w Internecie poprzez formularz na stronie dyzurnet.pl https://dyzurnet.pl/zglos-nielegalne-tresci
--	--

Zatwierdzono:

Data: 9 sierpnia 2024 r.

Odpowiedzialni za Ruch Focolari w Polsce:

Ewa Bąk

Jarosław Błaszczyk

Tabela zmian w dokumencie:

Data	Wersja	Główne Zmiany	Opracował/ Wprowadził zmianę
09.08.2024	1	Wydanie dokumentu	Zespół ds. Prewencji